

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Novinky z integrované prevence vývoj evropské a české legislativy, aktivity MŽP a Evropské komise

Ing. Jan Slavík, Ph.D.
odbor integrované prevence a IRZ

Seminář „Vápno, cement, ekologie“
17. – 19.5.2010, Skalský Dvůr, Bystřice nad Pernštejnem

Obsah

- Evropská agenda
 - Revize směrnice IPPC
 - Emisní obchodování s NO_x a SO₂
 - Databáze hodnot emisí souvisejících s BAT
- Národní agenda
 - Novelizace vyhlášky o vzoru žádosti
 - Novelizace zákona o integrované prevenci
- Příprava nového informačního systému IPPC

Evropská agenda

Revize směrnice IPPC Návrh směrnice o průmyslových emisích

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Důvody revize IPPC

- **Nedostatečná aplikaci nejlepších dostupných technik (BAT).**
V praxi stále uplatňovaná složková legislativa, nedochází k očekávaným efektům v oblasti ochrany ŽP. Důvodem jsou příliš obecné a neurčité formulace ve směrnici.
- **Není zřejmý status referenčních dokumentů o BAT (BREF).**
Různé postupy stanovování emisních limitů u IPPC zařízení. Dochází tak mimo jiné k poškozování konkurenčního prostředí.
- **Velké rozdíly týkající se přezkumu, kontroly a aktualizace vydaných povolení.**
- **Nejasná formulace některých částí stávající směrnice IPPC.**
Nejednoznačný výklad znehledňuje povinnosti provozovatelů.
- **Stávající směrnice IPPC nedostatečně korespondovala s tematickými strategiemi EU a mohla tak ohrožovat jejich plnění.**

Lisabonská strategie, 6. Akční plán pro ekologické technologie, Strategie udržitelného rozvoje, better regulation, tematické strategie o znečišťování ovzduší, pro předcházení vzniku odpadů a jejich recyklaci, pro ochranu půdy.

Stav projednávání

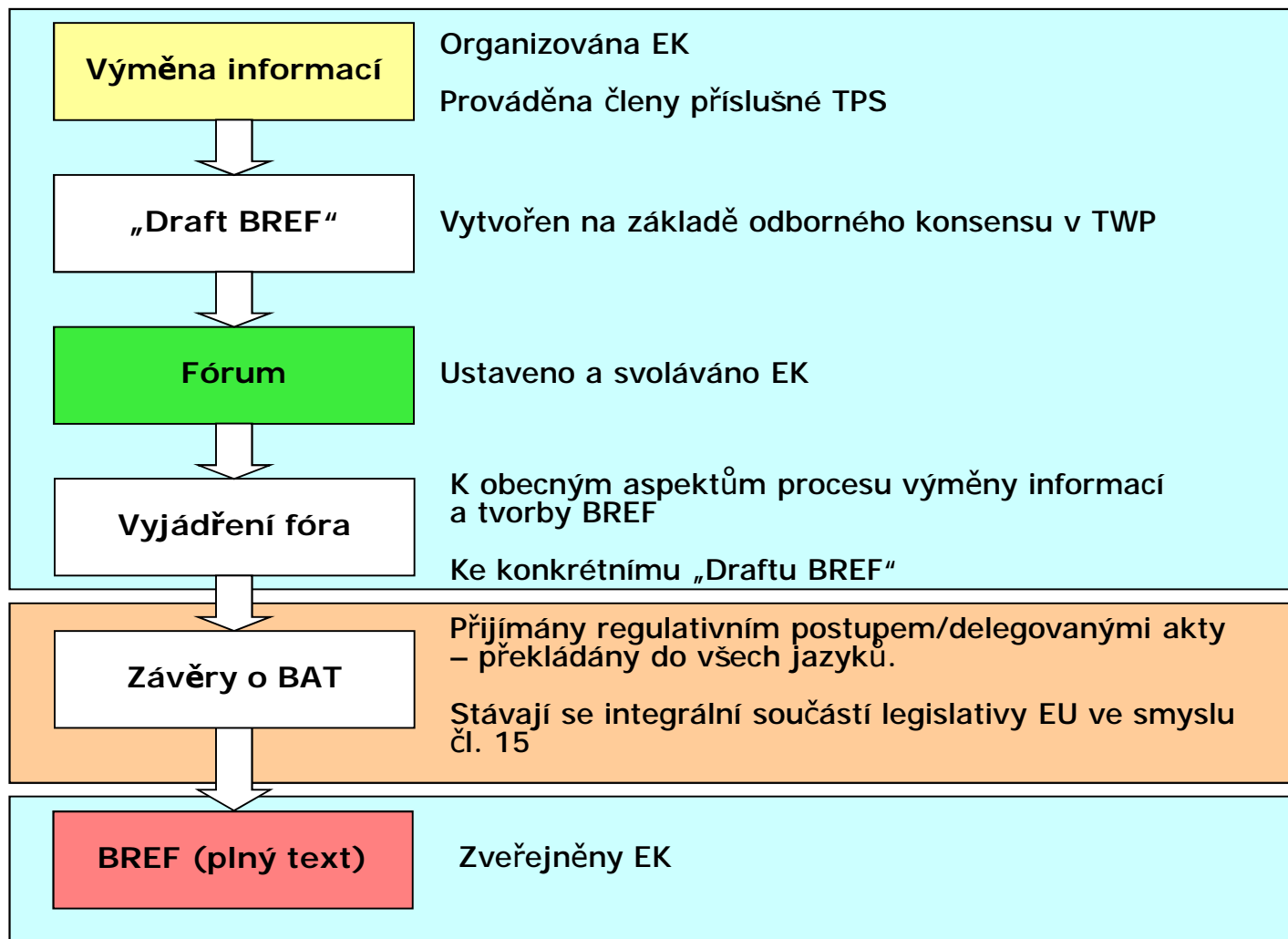
- 25.06.2009** na zasedání Rady pro životní prostředí bylo dosaženo **politické shody** za cenu několika ústupků těm členským státům, které požadovaly větší flexibilitu zejména v oblasti velkých spalovacích zařízení (LCP).
- 11.09.2009** nad textem se sešla **pracovní skupina právníků - lingvistů**. Výsledkem je **několik formulačních změn a nové číslování článků**.
- 15.02.2010** Rada pro životní prostředí formálně přijala společnou pozici a ta byla zaslána Evropskému Parlamentu (EP) – zahájení 2. čtení
- 04.05.2010** výbor pro životní prostředí , veřejné zdraví a bezpečnost potravin EP odhlasoval cca 60 pozměňovacích návrhů, které budou základem pro hledání kompromisu mezi Radou a EP v rámci tzv. dialogu.

Proces tvorby a revize BREF (čl. 13)

- Uchování základní struktury "Sevillského procesu".
- Technická diskuse a dosažení konsensu bude primárně spočívat na technických pracovních skupinách (TPS) pracujících na jednotlivých BREF.
- Práce TPS bude vyhodnocována fórem, které se rovněž bude vyjadřovat k praktickým otázkám procesu výměny informací a jednotlivým BREF.
- Závěry o BAT včetně hodnot emisí související s BAT (BAT-AEL) budou následně přijímány regulatorním postupem/delegovanými akty (dříve tzv. komitologie).
- Výše uvedený postup garantuje překlad „Závěrů o BAT “ do všech úředních jazyků EU, dále Evropská komise zajistí zveřejnění kompletního BREF.
- Do směrnice bylo doplněno nové přechodné ustanovení – BAT-AEL z starších BREF, které nebyl schváleny touto procedurou, nelze aplikovat jako emisní limity ve smyslu čl. 15.

Role BREF při povolování (čl. 15)

Hodnoty z BREF (BAT-AEL) budou hrát při stanovování závazných podmínek provozu klíčovou roli.

Režim BAT - čl. 15 (3)

Skutečné emise ze zařízení nesmí překročit BAT-AEL, k tomu může být využito 2 způsobů:

- a) **BAT-AEL jsou aplikovány jako standardní emisní limity.**
- b) **Flexibilita** - Příslušný úřad může stanovit emisní limit odchylně (jiné hodnoty, referenční podmínky, časová období), nicméně musí průkazně dojít ke **splnění požadavku na soulad s BAT-AEL.**

Režim derogace - čl. 15 (4)

Na základě vyhodnocení místních podmínek, ekonomických faktorů a technické charakteristiky zařízení **může příslušný úřad stanovit podmínky provozu tak, že skutečné emise ze zařízení mohou překročit BAT-AEL.**

Postup musí příslušný úřad řádně odůvodnit a zdůvodnění zveřejnit.

Role BREF při povolování – režim BAT

čl. 15 (3)

Hodnoty BAT-AEL jsou aplikované přímo jako emisní limity – čl. 15 (3) (a)

Povolující úřad:

- má možnost navíc stanovit kratší časové období než je uvedeno u BAT-AEL,
- musí stanovit stejné referenční podmínky jako BAT-AEL.

Provozovatel musí nejméně jednou ročně poskytnout informaci, která umožní vyhodnocení plnění uložených podmínek provozu (emisních limitů).

Flexibilita pro příslušný úřad, jak dosáhnout souladu skutečných emisí a BAT-AEL – čl. 15 (3) (b)

Povolující úřad:

- má možnost stanovit hodnoty, referenční podmínky i časové období odchylně od BAT- AEL,
- minimálně jednou ročně musí vyhodnotit, zda skutečné emise nepřekračují BAT-AEL (vymahatelné však jsou jen uložené emisní limity, zjištěný nesoulad s BAT-AEL se může projevit např. přehodnocením povolení).

Provozovatel musí zajistit srovnatelnost výsledků monitoringu nejen s emisními limity, ale i s BAT-AEL – shrnutí monitoringu v srovnatelné podobě zašle minimálně jednou ročně povolujícímu úřadu.

Přezkum povolení (čl. 21)

- Členské státy budou muset provést přezkum povolení nejpozději do 5 let od vydání nového/revidovaného BREF. (Přezkum BREF trvá cca 8 let – minimální frekvence je tedy 8+5 let)
- Povolující úřad bere při zahájení přezkumu do úvahy pouze BREF relevantní k hlavní činnosti, při vlastním přezkumu pak i ostatní BREF.
- Přezkum je možné zahájit i při změně požadavků na standardy kvality životního prostředí.
- Provozovatel musí za účelem přezkumu dodat informace nutné k porovnání s BAT.
- Pokud není možné z technických a/nebo ekonomických důvodů aplikovat nové BAT, je možné postupovat v režimu derogací a povolující úřad může udělit výjimku postupem dle čl. 15 (4).

Sanace po ukončení činnosti (čl. 22)

Provozovatel používající nebezpečné látky, které mohou kontaminovat půdu a podzemní vody má za povinnost:

- vypracovat „základní zprávu“, která kvantitativně popisuje stav místa provozu,
- provádět monitoring půdy a podzemních vod,
- vrátit místo do stavu popsaného v základní zprávě (se zohledněním množství znečištění a technických možností sanace),

Znečištění způsobené činností provozovatele před základní zprávou a v případě, že provozovatel neměl povinnost zprávu vypracovat se odstraňuje tak, aby nepředstavovalo nebezpečí pro životní prostředí a zdraví a s ohledem na budoucí plánované použití místa provozu (podrobnější popis stávajících povinností provozovatele v IPPC).

Povolující úřad:

- musí stanovit v povolení frekvenci monitoringu půdy a podzemních vod **minimálně 10 a 5 let** – vyšší frekvence vyžaduje analýzu rizik.
- mohou stanovit v povolení **opatření k snížení rizika kontaminace půdy a podzemních vod a jejich pravidelnou kontrolu** (a následně snížit nutnou frekvenci monitoringu půdy a vod).

Inspekce (čl. 23)

Členské státy budou mít povinnost ustavit systém inspekcí.

Všechny IPPC zařízení musí být pokryty „plánem inspekcí“ (strategický dokument), který obsahuje zejména:

- pravidla pro přípravu „programu“ pravidelných inspekcí,
- postupy při mimořádných inspekcích.

Frekvence pravidelných kontrol v místě bude **nejméně 1x ročně** pro zařízení s nejvyšším rizikem a **jednou za 3 roky** pro zařízení s nejnižším rizikem.

Přesná frekvence se bude určovat vyhodnocením rizik, které bude zohledňovat **minimálně tato kritéria:**

- potenciální a skutečné dopady na lidské zdraví a životní prostředí, místní podmínky a riziko nehod,
- historii provozovatele,
- aplikaci EMAS.

Po každé kontrole v místě vypracuje příslušný úřad **zprávu se závěry kontroly**, kterou zašle provozovateli a do 3 měsíců zveřejní.

Nové činnosti spadající pod IPPC (příloha I)

- **Zplyňování a zkapalňování ostatních paliv o příkonu nad 20 MW**
- **Některé další činnosti spadající do nakládání s nebezpečnými odpady (zpětné získávání/regenerace rozpouštědel, využívání složek používaných ke snižování znečištění)**
- **Některé činnosti spadající do nakládání s ostatními odpady (spalování nejen komunálního odpadu, ale veškerého odpadu kategorie „O“, využívání pro biologickou úpravu, předúprava odpadu pro spalování a spoluspalování, úprava strusky a popela, úprava kovového odpadu v drtičkách)**
- **Dočasné a podzemní skladování nebezpečných odpadů s kapacitou přes 50 t (již spadalo pod stávající směrnici, ale byla změněna kapacita z kapacity za den na celkovou kapacitu).**
- **Výroba panelů na bázi dřeva s kapacitou vyšší než 600 m³ denně**
- **Ochrana dřeva a dřevěných výrobků pomocí chemikálií o kapacitě nad 75 m³**
- **Samostatně provozované čistírny průmyslových odpadních vod**

Změna textace u kategorie 3.1. (příloha I)

Příloha I stávající směrnice IPPC

3.1. Zařízení na výrobu cementového slínku v rotačních pecích o výrobní kapacitě větší než 500 t denně nebo na výrobu vápna v rotačních pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t denně nebo v jiných pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t denně

Příloha I návrhu směrnice o průmyslových emisích

3.1. Výroba cementu, vápna a oxidu hořečnatého:

- a) výroba cementového slínku v rotačních pecích o výrobní kapacitě větší než 500 t za den nebo v jiných pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t za den;
- b) výroba vápna v pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t za den;
- c) výroba oxidu hořečnatého v pecích o výrobní kapacitě větší než 50 t za den.

Přehled hlavních změn schválených Radou - LCP (směrnice 2001/80/ES)

- Požadavky na nová spalovací zařízení by se začaly používat 2 roky po vstupu v platnost
- Flexibilní mechanismy pro stávající zařízení
 - v případě spalovacích zařízení spalující tuhá paliva tuzemského původu možnost použití **stupně odsíření** namísto mezních hodnot emisí SO₂;
 - umožnit členským státům zavést u některých spalovacích zařízení „**přechodný národní plán**“ použitím klesajících ročních stropů pro celkové emise ze zúčastněných zařízení v období let 2016 až 2020 namísto jednotlivých mezních hodnot emisí;
 - do roku 2023 pro zařízení, která budou v provozu na omezenou dobu do svého uzavření, a pro některá zařízení dálkového vytápění;
 - do roku 2019 pro zařízení, jež jsou **částí malých samostatných systémů**.

Přehled změn schválených Radou – WID (směrnice 2000/76/ES)

Nové limity pro NO_x u spalování odpadů v cementářských pecích.

Příloha II bod II.1.1. stávající WID

Původní hodnota 500 mg/m³ pro nová zařízení, 800 mg/m³ pro stávající s možností udělení výjimky 1200 mg/m³ (do 1. ledna 2008)

Příloha VI část 4 bod 2.2. návrhu směrnice o průmyslových emisích

Minimální požadavek na emisní limit se zpřísňuje na 500 mg/m³ pro všechna zařízení s výjimkou Lepolových a dlouhých rotačních pecí, kde může příslušný orgán do 1. ledna 2016 povolit výjimky pro NO_x do 800 mg/m³.

Další kroky

Současnost	Rada se rámcově dohodla na své pozici k pozměňovacím návrhům EP, bude zahájen trialog.
06.07.2010	Proběhne plenární hlasování v EP. V případě, že se Rada a EP v rámci trialogu dohodne na oboustranně přijatelných úpravách pozměňovacích návrhů, a ty budou na plénu přijaty, tak je legislativní proces ukončen.

-
- EK předpokládá zveřejnění v Úředním věstníku v prosinci 2010.
 - Transpozici do národní legislativy do 2 let od vstupu v platnost (nová zařízení).
 - Uplatnění na stávající IPPC zařízení do 3 let a na nově zahrnutá IPPC zařízení do 4,5 roku od vstupu v platnost.

Evropská agenda

Emisní obchodování s NO_x a SO₂

Emisní obchodování s NO_x a SO₂

- Evropská komise (EK) se v minulosti ve svých sděleních zavázala **přezkoumat** možnost emisního obchodování s NO_x a SO₂ z důvodu možné ekonomické výhodnosti oproti aplikaci limitů.
- Emisní obchodování s NO_x a SO₂ **je již aplikováno v Nizozemí, Spojeném království a USA**. Přípravuje se v Polsku.
- Počátkem roku 2010 byla představena **studie zadaná EK**, zkoumající různé scénáře aplikace celoevropského emisního obchodování na IPPC zařízení a **související ekonomické a environmentální efekty**
- Myšlenku emisního obchodování **nepodporuje většina členských států, průmysl ani nevládní organizace** a je stále předmětem vnitřní diskuse EK.
- V případě, že EK přistoupí k přípravě legislativy a ta úspěšně projde legislativním procesem, bude problematika NO_x a SO₂ z **působnosti IPPC/směrnice o průmyslových emisích vyjmuta v roce 2016**.

Výsledky studie

Parametry studie

- Model zahrnoval LCP, rafinérie, cementárny, sklárny, ocelárny a papírny. (90% NO_x a SO₂ emisí z IPPC činností).
- Celková alokace vycházela z hodnot emisí spojených s BAT.
- Alokace byla provedena dle systému obchodování se skleníkovými plyny a model založený na měrných emisích (Nizozemí).

Hlavní závěry

- Emisní obchodování je porovnání s aplikací limitů finančně výhodnější, zejména pokud je alokace zdarma a množství emisí vychází z horní hodnoty hodnot emisí spojovaných s BAT.
- Dopady obchodování na kvalitu ovzduší byly zjištěny poměrně malé.
- Z hlediska efektivity nákladů je nejvýhodnější, pokud by byla celá EU jedna zóna pro volný obchod.

Připomínky

- Řada zjednodušujících předpokladů v rámci modelování.
- Problémy existujících systémů obchodování.
- Rozdílná citlivost některých částí Evropy na depozice NO_x a SO₂, zejména v oblasti Skandinávie a Baltského moře. Neomezené obchodování v rámci EU by pro tyto oblasti mohlo znamenat potenciální ohrožení.

Evropská agenda

Databáze hodnot emisí souvisejících s BAT

- Databáze **BAT-AELS ELECTRONIC TOOL** byla představena konzultační společností **ENTEC UK** začátkem roku 2010.
- Tento nástroj bude zahrnovat všechny hodnoty emisí související s **BAT** z existujících **BREF**. Systém bude zahrnovat i další data relevantní ke konkrétním **BAT**.
- Databáze bude **průběžně aktualizována**, bude **kompatibilní se software MS Office** a do budoucna je možná **webová aplikace**.
- V době představení byl ve systém stavu pokročilé rozpracovanosti. Po dokončení bude k dispozici zcela zdarma a **MŽP** jej plánuje zpřístupnit na svých stránkách.

Národní agenda

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Novelizace vyhlášky o vzoru žádosti

Podklady pro novelizaci

- Zkušenosti MŽP, krajských úřadů a dalších zainteresovaných institucí z celého procesu,
- expertní analýzy vypracované pro oblast velkých spalovacích zdrojů, velkochovů a chemie,
- analýzy z hlediska procesního a právního.

Hlavní oblasti, na které by se měla podle zpracovaných analýz novela vyhlášky zaměřit, jsou následující:

- identifikovat **nadbytečné a chybějící informace** a požadavky v žádosti,
- **popis povolovaného zařízení,**
- **přehlednější porovnávání s BAT,**
- **komplexní a přehledné řešení problematiky nahrazovaných správních aktů** podle jiných právních předpisů,
- **přehlednější členění žádosti a příloh,**
- **větší použitelnost vzoru pro změnová řízení,**
- **zohlednit dosavadní zkušenosti z povolovacích řízení.**

Novelizace zákona o integrované prevenci

- V rámci velké novelizace zákona o integrované prevenci , v rámci které se bude transponovat směrnice o průmyslových emisích, je plánováno několik dalších změn, které vychází z dosavadních zkušeností se zákonem o integrované prevenci a souvisejících správních řízeních.
- Hlavním úkolem těchto změn bude zajistit **hladší, rychlejší a jednotný průběh správních řízení** souvisejících se zařízeními v režimu IPPC (role jednotlivých institucí, vazba na správní řád a složkovou legislativu apod.)
- Větší důraz na **využití elektronických nástrojů**: ustanovení informačního systému o integrované prevenci, definice elektronického vzoru žádosti a možnosti reportingu provozovatelů pouze elektronicky.
- **Práce na těchto změnách jsou v raném stádiu**, kdy se zatím v rámci MŽP a ve spolupráci s dalšími orgány státní správy vymezují jednotlivé okruhy. Oficiální legislativní proces nebude v nejbližší době zahájen.

Příprava nového informačního systému IPPC

Stávající informační systém IPPC

- V současnosti je MŽP finalizována práce na novém a přehlednějším rozhraní stávajícího systému.
- Provedeny některé systémové úpravy, které usnadňují práci krajským úřadům.
- Vlastní jádro systému a jeho funkce se nemění.

Příprava nového informačního systému IPPC

Nový informační systém IPPC

- Koncem roku 2010, případně začátkem roku 2011 by měly začít práce na novém systému s využitím fondů EU.
- Nový systém by měl zajistit, aby měly veškeré úřady zapojené do integrovaného povolení k dispozici všechny relevantní údaje v elektronické formě (žádosti, vyjádření, stanoviska a další podklady) .
- Vlastní žádost o povolení, oznámení změny, rozhodnutí i případné zprávy provozovatele o plnění podmínek povolení byly řešeny ve formě strukturovaných dat.
- Systém by umožnil zveřejňovat vždy aktuální plné znění integrovaných povolení.
- Redukce zátěže provozovatele a zrychlení změn a povolení.
- Větší transparentnost jednotlivých řízení.
- Komplexní návrh nového systému se předpokládá koncem roku 2011 a v průběhu projektu bude uspořádáno několik seminářů, na které budou pozváni i zástupci provozovatelů.

Děkuji za pozornost

jan.slavik@mzp.cz